

Ministerie van Defensie

Jaarlijkse Voortgangsrapportage kleine missiebijdragen 2021

Datum: 18 mei 2022

Afkortingen

AMISOM	African Union Mission in Somalia
AOS	Area of Separation
AS	Associated Support
AU	Afrikaanse Unie
BST	British Support Team
CTI	Central Training Institute
DGLC	Defensie Grondgebonden Luchtverdedigingscommando
eFP	Enhanced Forward Presence
EMASoH	European-Led Mission Awareness Strait of Hormuz
ETTF	Educational and Training Task Force
EU	Europese Unie
EUBAM	European Union Border Assistance Mission
EUCAP	European Union Capacity Building
EULEX	European Union Rule of Law Mission
EULPC	European Union Liaison and Planning Cell
EUNAVFOR	European Union Naval Force
EUPOL COPPS	EU Mission for the Support of Palestinian Police and Rule of Law
EUTM	European Union Training Mission
FAMA	Forces Armées Maliennes
FHQ	Force Headquarters
GABC	General Administration for Borders en Crossings
GBVS	Geïntegreerde Buitenland en Veiligheidsstrategie
GPOI	Global Peace Operations Initiative
HCSS	the Hague Center for Strategic Studies
HoM	Head of Mission
IED	Improvised Explosive Device
IPO	Individual Police Officer
ISIS	Islamitische Staat in Irak en Syrië
KTC	Koulikoro Training Centre
LAF	Lebanese Armed Forces
MHQ	Mission Headquarters
MINUSMA	Multidimensional Integrated Stabilization Mission in Mali
MRC	Multinational Rotational Concept
NAVO	Noord Atlantische Verdragsorganisatie (ook: NATO)
OHQ	Operational Headquarter
OS	Ontwikkelingssamenwerking
PDT	Pre-deployment Training
RSM	Resolute Support Mission
SNR	Senior National Representative
SOF	Special Operation Forces
ToT	Training of Trainers
UNDOF	United Nations Disengagement Observer Force
UNIFIL	United Nations Interim Force in Lebanon
UNTSO	United Nations Truce Supervision Organization
UNSMIL	United Nations Support Mission in Libya
USSC	United States Security Coordinator
VGR	Voortgangsrapportage
VN	Verenigde Naties (ook: UN)
VNC	Voluntary National Contribution
VPD	Vessel Protection Detachment
WFP	World Food Programme

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Expeditionaire inzet van Nederlandse militairen en civiele experts	6
2.1	Samenhang	6
2.2	Europa	7
2.2.1	EULEX (Kosovo)	7
2.3	Midden-Oosten	8
2.3.1	Rationale en samenhang Nederlandse bijdragen	8
2.3.1.1	UNIFIL (Libanon)	9
2.3.1.2	UNDOF (Golan)	10
2.3.1.3	UNTSO (Israël, Libanon en de Golan)	11
2.3.1.4	EUBAM Rafah	11
2.3.1.5	USSC (Jeruzalem en Ramallah)	11
2.3.2	Golfregio	12
2.3.2.1	EMASoH	12
2.4	Afrika	14
2.4.1	Sahel Regio	14
2.4.1.1	MINUSMA (Mali)	15
2.4.1.2	EUTM (Mali)	16
2.4.1.3	Taakgroep Takuba (Mali)	16
2.4.1.4	EUCAP Sahel Mali	17
2.4.1.5	EUCAP Sahel Niger	18
2.4.1.6	GPOI (Burkina Faso en Togo)	18
2.4.2	Libië en Middellandse Zee	19
2.4.2.1	EUBAM <i>Libya</i>	20
2.4.2.2	EULPC (Libië)	21
2.4.2.3	EUNAVFOR MED Iriini (Middellandse Zee)	21
2.4.3	Somalië en piraterijbestrijding	21
2.4.3.1	EUNAVFOR Atalanta	21
2.5	Internationale hoofdkwartieren	22
3	Nationale inzet	23
3.1	<i>Vessel Protection Detachments</i> (Oostkust Afrika)	23
4	Slotbeschouwing	24
Bijlage 1	Juridische grondslagen en mandaten	25
Bijlage 2	Totale inzet in 2021	26

1 Inleiding

Zoals gemeld in de Kamerbrief 'Monitoring en evaluatie missies' (Kamerstuk 27925, nr. 721) van 20 mei 2020 ontvangt uw Kamer, ten behoeve van het monitoren van de voortgang van de kleine of kortdurende Nederlandse bijdragen aan missies met een militaire en (voor een deel tevens) een civiele component, jaarlijks op de derde woensdag in mei een 'Jaarlijkse voortgangsrapportage kleine missiebijdragen' (JVKM).

De eigenstandige deelname aan civiele missies wordt niet in deze voortgangsrapportage behandeld. De inzet in het kader hiervan is opgenomen in de reguliere verantwoording van de ministers van Buitenlandse Zaken en Justitie en Veiligheid.

De jaarlijkse voortgangsrapportage kleine missiebijdragen behandelt als eerste de expeditionaire inzet van militairen en (indien op de betreffende missie van toepassing) civiele experts per regio. Aansluitend wordt een beknopt overzicht gegeven van de inzet van de krijgsmacht in het kader van missies en operaties ten behoeve van de nationale veiligheid. Het laatste hoofdstuk bevat een slotbeschouwing.

In bijlage 1 van deze voortgangsrapportage zijn de juridische grondslagen en mandaten voor de verschillende bijdragen aan missies en operaties opgenomen. Bijlage 2 geeft een integraal overzicht weer van de totale Nederlandse personele inzet in missies en operaties in 2021.¹ Hierin is ook de inzet in de anti-ISIS coalitie en de brede veiligheidsinzet in Irak, de *Resolute Support Mission* (RSM) in Afghanistan (beëindigd in 2021) en *enhanced Forward Presence* (eFP) in Litouwen opgenomen. Hiermee geeft het kabinet gehoor aan de wens van uw Kamer om een overzicht te verkrijgen van het totaal aantal uitgezonden militairen per kalenderjaar.

Over de meerjarige artikel 100-missiebijdragen van Nederland aan de anti-ISIS coalitie en de brede veiligheidsinzet in Irak, alsmede eFP, ontvangt uw Kamer parallel aan deze brief eigenstandige voortgangsrapportages (VGR). De artikel-100 missiebijdrage van Nederland aan de VN-missie in Mali (MINUSMA), met een C-130 transportvliegtuig inclusief bemanning en ondersteunend personeel van november 2021 tot en met medio mei 2022, zal na afloop worden geëvalueerd door een onafhankelijke partij. Op deze bijdrage wordt in onderhavige rapportage derhalve niet ingegaan.

Over de tussen 2014 en mei 2019 geleverde Nederlandse (artikel 100-)bijdrage aan de MINUSMA ontvangt uw Kamer medio 2022 een eindevaluatie met kabinetsreactie. Voor wat betreft de Nederlandse missiebijdrage aan *Resolute Support Mission* in Afghanistan gebeurt dit in 2023. Daarnaast zal het NIOD Instituut in samenwerking met het NIMH een breed en onafhankelijk onderzoek doen naar het resultaat van twintig jaar Nederlandse inzet in Afghanistan (Kamerstuk 27925, nr. 885), en heeft de heer Ruys een commissie samengesteld voor het onderzoek naar de crisisaanpak inzake Afghanistan, inclusief de evacuaties uit Kaboel (Kamerstuk 27925, nr. 892).

In deze voortgangsrapportage worden geen uitspraken gedaan over de effectiviteit van missies of operaties onder de leiding van internationale organisaties (VN, NAVO, EU). Dat is ter beoordeling van de internationale organisatie die verantwoordelijk is voor de planning en uitvoering van desbetreffende missie of operatie. Deze rapportage beperkt zich tot de beoordeling van de Nederlandse bijdrage. Voor zover mogelijk wordt beschreven in welke mate de inzet van Nederlandse militaire eenheden en individuele

¹ Civiele missies zijn niet meegenomen.

militairen en civiele functionarissen heeft bijgedragen aan de realisatie van de missie(sub)doelstellingen.

Als gevolg van de COVID-19-crisis werden in 2021 sommige missiebijdragen tijdelijk opgeschort of konden missies niet op volle sterkte opereren. Daarnaast trof het kabinet diverse maatregelen om de veiligheid van de uitgezonden militairen, civiele experts en politiefunctionarissen te waarborgen.

Deze rapportage behelst geen alomvattende verantwoording van inzet. De financiële verantwoording van inzet is opgenomen in het jaarverslag van Defensie. Ontwikkelingen in de veiligheidssituatie in de verschillende regio's zijn opgenomen in het jaarverslag van de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst en de verantwoording van de Nederlandse Militaire Gezondheidszorg tijdens inzet is opgenomen in het jaarverslag van de Inspectie Militaire Gezondheidszorg. Voorts behandelt ook de Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht de inzet van Nederlandse militairen in zijn jaarverslag.

Uw Kamer heeft verzocht aan te geven wat de consequenties van de inzet waren op de inzetbaarheidsdoelen van de krijgsmacht. In de inzetbaarheidsrapportage 2021 die uw Kamer ontvangt in het kader van het jaarverslag wordt daar nader op ingegaan (Kamerstuk 35000 X, nr. 68).

2 Expeditionaire inzet van Nederlandse militairen en civiele experts

2.1 Samenhang

De Geïntegreerde Buitenland en Veiligheidsstrategie (GBVS), de Defensienota en de nota Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking kwamen uw Kamer op respectievelijk 20, 26 maart en 18 mei 2018 toe, en op 17 april 2020 ontving uw Kamer de tussenrapportage van de GBVS (Kamerstuk 33694 nr. 57). Op 15 oktober 2020 werd uw Kamer de Defensievisie 2035 "Vechten voor een veilige toekomst" aangeboden (Kamerstuk 34919 B). Uw Kamer ontvangt voor de zomer bovendien de nieuwe Defensienota. In deze documenten schetst het kabinet de strategische kaders voor nationale en internationale inzet voor de veiligheid van Nederland en de wereld. De Nederlandse militaire en civiele bijdrage aan missies en operaties maakt hier onderdeel van uit. Nederland zet zich in binnen vredesmissies en crisisbeheersingsoperaties. Deze inzet richt zich primair op de instabiele regio's rondom Europa, met name daar waar de Nederlandse veiligheidsbelangen worden bedreigd. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van preventie of door vooruitgeschoven verdediging en vindt plaats in NAVO-, EU- en VN-verband, alsmede in ad-hoc coalities.

De huidige Russische aanvalsoorlog in Oekraïne is een historisch keerpunt en een onomstotelijk voorbeeld van de veiligheidsdreiging jegens Nederland en Europa. Naast de zorgen om de militaire opbouw van de Russische strijdkrachten en het voortdurende en zorgwekkende Russische optreden van Rusland in de Krim en Oost-Oekraïne in 2021, waren er tevens zorgen over de slagkracht en invloedssfeer van jihadistische groeperingen in regio's rondom Europa en de daaruit volgende terroristische dreiging evenals irreguliere migratie richting Europa (Kamerstukken 34919 B en 29521, nr. 363). Deze dreigingen maken dat het kabinet alert blijft voor de instabiliteit in de wereld om ons heen. Bijdragen aan crisisbeheersingsoperaties en vredesmissies is in het veiligheidsbelang van Nederland en Europa. Kleinere bijdragen aan missies zijn eveneens van belang, omdat ze bijvoorbeeld de Nederlandse strategische informatiepositie en invloed vergroten. Nederland zet binnen de verschillende multilaterale organisaties zoveel mogelijk in op strategische functies die nauw aansluiten bij het Nederlands beleid. Op deze wijze beoogt Nederland met relatief kleine bijdragen kwalitatieve impulsen aan de effectiviteit van missies te geven.

Zoals benadrukt in de Kamerbrief van 14 juni 2019 over de samenhang van de Nederlandse inspanningen in snelle reactiemachten en missies en operaties tot en met 2021 (Kamerstuk 29521, nr. 381), acht het kabinet het onverminderd van belang dat de inzet van de krijgsmacht waar mogelijk deel uitmaakt van een geïntegreerde aanpak. Het voorkomen en duurzaam oplossen van conflicten vraagt naast militaire inzet bovenal een inclusieve politieke oplossing en de aanpak van grondoorzaken door middel van ontwikkelingssamenwerking. Daarnaast vergt het bestendigen van stabiliteit een lange adem. Waar nodig en mogelijk zet het kabinet bij inzet van de krijgsmacht in op meerjarige betrokkenheid, die ook de effectiviteit van de Nederlandse bijdrage ten goede komt. Nederland doet dit in samenwerking en nauwe afstemming met internationale partners. De Nederlandse bijdrage aan militaire missies en operaties is daarbij ook in de bredere diplomatieke relaties met onze internationale partners van

groot belang. In totaal zijn in 2021 circa 2895 Nederlandse militairen en 39 civiele experts en politiefunctionarissen ingezet in ongeveer 20 missies en operaties.²

De navolgende paragrafen behandelen de inzet per regio, met bijzondere aandacht voor de samenhang tussen missies en de inzet van militairen, civiele experts en politie functionarissen. In de tabel in bijlage 1 wordt per missie een overzicht weergegeven van de juridische grondslagen en mandaten. Om een inzicht te krijgen in de personele consequenties is in bijlage 2 een overzicht opgenomen met daarin weergegeven de mandaataantallen voor 2021. In tabelvorm zijn tevens per missie het daadwerkelijk aantal uitgezonden civiele en militaire functionarissen weergegeven. Deze aantallen zijn hoger dan de mandaataantallen, doordat de uitzendduur van militairen kan variëren van drie tot twaalf maanden, waardoor er per jaar één of meerdere personeelsrotaties per missie kunnen plaatsvinden. Civiel personeel wordt doorgaans voor minimaal een jaar ingezet.

2.2 Europa

2.2.1 EULEX (Kosovo)

Rationale Nederlandse bijdrage

Vanwege de geografische nabijheid is het voor de Europese Unie en Nederland van direct belang om te investeren in de rechtsstaat, stabiliteit en veiligheid in Kosovo. Een slecht functionerende Kosovaarse rechtsstaat zou kunnen resulteren in grensoverschrijdende criminaliteit en irreguliere migratiestromen.

European Union Rule of Law Mission (EULEX) Kosovo richt zich sinds 2008 op het versterken van de rechtsstaat in Kosovo. Doel van de missie is het opzetten van een duurzaam, transparant en multi-etnisch justitieel systeem. Dit omvat met name de opbouw en hervorming van de politie, het justitieapparaat en de grensbewaking. De bijdrage van Nederland past binnen de bredere Nederlandse inzet in de Westelijke Balkan, met veiligheid/stabiliteit, rechtsstatelijkheid en sociaaleconomische ontwikkeling als prioriteitsgebieden.

Voor de missie relevante ontwikkelingen

In 2021 is het mandaat van EULEX Kosovo verlengd tot 14 juni 2023. Het verlengde mandaat voorziet in een verdere afbouw van de missie en gedeeltelijke overdracht van taken aan de Kosovaarse autoriteiten en de andere EU-actoren in het land. De missie behoudt voornamelijk enkele executieve taken: het ter beschikking stellen van een politie-eenheid als mogelijke *'second security responder'* in geval van ongeregelde heden, ondersteuning van de activiteiten van de *Kosovo Specialist Chambers/Specialist Prosecutor's Office* en het bieden van getuigenbescherming. Naar aanleiding van spanningen aan de grens met Servië in het najaar van 2021 heeft EULEX op verzoek van de Kosovaarse politie de taken van *second security responder* uitgevoerd in de vorm van patrouilles en monitoring van de situatie.

Militaire en/of civiele bijdrage

Het Nederlandse mandaat voor EULEX bedraagt vijftien personen. In 2021 werd het mandaat niet volledig gevuld vanwege een gebrek aan passende mogelijkheden voor de politie binnen de missie. Er zijn vijf civiele experts en twee functionarissen van de politie ingezet. Zij hielden zich onder andere bezig met capaciteitsopbouw op het gebied van

² Het behelst hier de missies en operaties uit deze rapportage alsmede de artikel 100-operaties; civiele operaties zijn niet meegenomen.

rule of law, waaronder advisering van het Kosovaarse gevangeniswezen bij de ontwikkeling van een professioneel senior managementteam en de opbouw van structuren om inmenging en voorkeursbehandeling van gedetineerden tegen te gaan. Verder waren Nederlandse experts betrokken bij het trainen van Kosovaarse autoriteiten bij het gebruik en inzet van vuurwapens. Voorts vervulden zij algemene, ondersteunende functies ten behoeve van voortzetting van de missie (o.a. operationele ondersteuning in het commandocentrum). In 2021 vervulde Nederland opnieuw de *Chief of Case Monitoring Unit*-functie, wat het Nederlandse profiel op de monitoring van strafzaken rondom oorlogsmisdrijven versterkt. De Nederlandse *Coordinator North* heeft een bijdrage geleverd aan de coördinerende activiteiten van de missie in het noorden van het land.

Met inbreng van expertise en ervaring op het gebied van *rule of law* droeg Nederland via EULEX bij aan een duurzamer, transparanter en multi-etnisch justitieel systeem in Kosovo. Met het vervullen van enkele strategische functies in de missie had Nederland bovendien een verbeterde informatiepositie in Kosovo.

2.3 Midden-Oosten

2.3.1 Rationale en samenhang Nederlandse bijdragen

De situatie in het Midden-Oosten is één van de oorzaken van aanhoudende instabiliteit aan de zuidoostflank van Europa. De Nederlandse inzet in het Midden-Oosten vindt plaats in het kader van de bevordering van de internationale rechtsorde en is erop gericht een bijdrage te leveren aan het de-escaleren van de situatie in de regio. De veiligheidsinzet sluit nauw aan bij de diplomatieke inspanningen en ontwikkelingssamenwerking van Nederland in het Midden-Oosten.

Nederland droeg ook in 2021 bij aan drie VN-missies die zich richten op het bevorderen van stabiliteit in de regio. De *United Nations Interim Force in Lebanon* (UNIFIL) richt zich op beëindiging van vijandelijkheden in het grensgebied tussen Israël en Libanon en het ondersteunen van de inzet van de *Lebanese Armed Forces* (LAF). UNIFIL draagt bij aan het voorkomen van de aanwezigheid van ongeautoriseerd personeel en wapens in de zuidelijke grensregio, het ondersteunen van de LAF in het herstellen van het gezag in Zuid-Libanon en het beschermen van de burgerbevolking aldaar. De *United Nations Truce Supervision Organization* (UNTSO) heeft als taak toezicht te houden op de bestanden tussen Israël en de omliggende landen. Daartoe werkt de missie nauw samen met UNIFIL en *United Nations Disengagement Observer Force* (UNDOF). Nederland draagt sinds 1956 o.a. met militaire waarnemers bij aan UNTSO. De UNDOF is een gewapende waarnemingsmissie die sinds 1974 op de Golan-hoogvlakte toeziet op het staakt-het-vuren tussen Syrië en Israël. Daarnaast heeft UNDOF een beschermingstaak voor UNTSO-personeel op de Golan-hoogte.

In 2021 leverde Nederland ook een militaire en civiele bijdrage aan missies die de bredere Nederlandse inzet voor de realisatie van een twee-statenoplossing ondersteunen. De *United States Security Coordinator (USSC) for Israel and the Palestinian Authority* richt zich op de professionalisering van de Palestijnse veiligheidssector. Daarmee beoogt USSC bij te dragen aan de mogelijkheid van een stabiele Palestijnse staat. USSC heeft tevens een belangrijke liaisonfunctie in de bevordering van de samenwerking tussen de Palestijnse en de Israëlische veiligheidssector. De *European Union Border Assistance Mission* (EUBAM) Rafah richt zich op de verbetering van de veiligheid van grensverkeer van personen bij de

grensovergang tussen Gaza en Egypte. Sinds Hamas in 2007 de macht heeft overgenomen in de Gazastrook heeft de missie haar werkzaamheden in Gaza echter moeten stilleggen en is de staf van de missie sterk afgebouwd.

Nederland zet met bijdragen aan missies in deze regio in op strategische functies die nauw aansluiten bij het Nederlands beleid in het Midden-Oosten, bijvoorbeeld op het gebied van mensenrechten, gender en rechtsstaatopbouw.

2.3.1.1 UNIFIL (Libanon)

Voor de missie relevante ontwikkelingen

Gedurende 2021 bleven de spanningen in het operatiegebied van UNIFIL aanhouden, met name langs de Blauwe Lijn, de vastgestelde demarcatielijn tussen Israël en Libanon. Schendingen van VNVR-resolutie 1701 (betreffende het onmiddellijk staken van het conflict tussen Israël en Libanon) blijven een punt van zorg, daar deze incidenten kunnen leiden tot verdere spanningen en escalatie.

Libanon verkeert in een financiële en economische crisis die heeft geleid tot grote werkloosheid, armoede en sociale onrust. De Libanese overheid is niet bij machte hiervoor een oplossing te vinden. De COVID-19-crisis en de verwoestende explosie in Beirut in 2020 hebben deze problemen versterkt. De endemische corruptie staat verandering in de weg. Volgens de Economische en Sociale Commissie voor West-Azië is de armoede in Libanon bijna verdubbeld, van 42 procent in 2019 tot 82 procent in 2021. De veelzijdige crisis heeft een negatief effect op alle sectoren in Libanon, waaronder ook de veiligheidssector en de LAF. De LAF speelt een cruciale rol in onder andere het bewaren van de fragiele stabiliteit in Libanon, grensmanagement en het tegengaan van terrorisme. Door de economische crisis wordt het steeds moeilijker voor de LAF om personeel te behouden en deze taken uit te voeren, wat grote risico's brengt voor de veiligheid van Libanon en de regio.

Deze ontwikkelingen zijn meegenomen in het hernieuwde mandaat van UNIFIL, dat in augustus 2021 door de VN Veiligheidsraad met een jaar werd verlengd. De kerntaken en het kernmandaat van UNIFIL zijn nagenoeg gelijk gebleven. Aanvullend is in het hernieuwde mandaat opgenomen dat UNIFIL, in overeenstemming met resolutie 1701 (2006), tijdelijke en speciale maatregelen neemt om de LAF te ondersteunen en bij te staan. Hierbij werd de LAF impliciet als belangrijke stabilisator in de *Area of Operations* van UNIFIL in Zuid-Libanon erkend.

Militaire bijdrage

Nederland heeft in 2021 een bijdrage geleverd in de vorm van één *Military Child Protection and Gender Advisor*, verantwoordelijk voor advisering omtrent de implementatie van VNVR-resolutie 1325 betreffende vrouwen, vrede en veiligheid. Met het leveren van de genderadviseur in UNIFIL onderstreept Nederland het belang dat vrouwen kunnen spelen in alle stadia van een conflict, maar in het bijzonder bij vredesbesprekingen en wederopbouw.

De genderadviseur heeft een adviserende rol op het gebied van inzet van vrouwen binnen de operaties. Zo heeft de genderadviseur een *standard operating procedure* opgesteld aangaande gender *mainstreaming* binnen UNIFIL. Tevens bezocht de adviseur diverse eenheden om het welzijn van de vrouwelijke militairen te monitoren en de commandant daarover te spreken. Ook voerde de genderadviseur de regie over de totstandkoming van het adviesplan van de *Head of Mission* op het gebied van het verbeteren van de werk- en leefomstandigheden, waaronder legeringsfaciliteiten van

vrouwelijke militairen op het hoofdkwartier van UNIFIL (*Camp Al Naqoura*). Als gevolg van COVID-19 konden in 2021 niet alle geplande adviesbezoeken van de genderadviseur doorgang vinden.

2.3.1.2 UNDOF (Golan)

Voor de missie relevante ontwikkelingen

Ook het afgelopen jaar vonden verschillende schendingen plaats van het *Agreement on Disengagement*. UNDOF speelt nog altijd een belangrijke rol voor stabilisatie en de-escalatie van spanningen door nauwe contacten met Israëliische en Syrische zijde van de *Area of Separation* (A-zijde respectievelijk B-zijde) te onderhouden en tussen beide te bemiddelen.

Eind 2014 heeft UNDOF zich vanwege de verslechterde veiligheidssituatie moeten terugtrekken van de Syrische zijde en een aantal werkzaamheden moeten staken. In 2018 heeft UNDOF met het weer in gebruik nemen van Camp Faouar (B-zijde) een eerste stap gezet naar een volledige terugkeer naar de Syrische zijde. Deze geleidelijke terugkeer is in 2021 voortgezet, maar is een tijdrovend proces. Veel observatieposten zijn in de Syrische burgeroorlog vernield en in het gebied liggen nog veel mijnen en andere *Improvised Explosive Devices* (IED's) die door UNDOF geruimd moeten worden. Sinds begin maart 2020 heeft Israël de beweging van UNDOF en de *Observer Group Golan* via de Qunaytirah-overgang beperkt vanwege COVID-19. Dit heeft gevolgen voor de operationele en administratieve activiteiten van de missie. Overgangen worden beperkt tot tweemaal per week, waarbij uitzonderingen voor UNDOF per keer opgenomen dienen te worden met de Israëliische strijdkrachten.

In 2021 beïnvloedde COVID-19 de uitvoering van het mandaat ten dele. Door de intensieve vaccinatiecampagne in Israël, waarin ook personeel van UNDOF werd meegenomen, kwamen de meeste beperkingen, waaronder de veertiendaagse quarantaineplicht voor bewegingen van UNDOF-personeel tussen de A-zijde (Israëliische kant) en B-zijde (Syrische kant) van het operatiegebied te vervallen.

Het mandaat van UNDOF werd op 21 december 2021 door de VN Veiligheidsraad met een half jaar verlengd tot 30 juni 2022.

Militaire bijdrage

Nederland heeft in 2021 met één liaisonofficier aan de UNDOF-missie bijgedragen. Deze liaisonofficier was binnen de missie verantwoordelijk voor informatie uitwisseling en coördinatie met de *Israeli Defence Forces*.

In de voortgangsrapportage over het jaar 2020 stond vermeld dat de VN de Nederlandse opvolger voor de UNDOF *Chief Liaison Officer*-positie aan de B-zijde had afgewezen. De afwijzing kwam echter niet van de VN, maar was het gevolg van de verplichte *vetting* door de *Senior Syrian Arab Delegate*. Dit hield hoogstwaarschijnlijk verband met de aansprakelijkheidsstelling door Nederland van het regime in Syrië aansprakelijk voor grove mensenrechtenschendingen. Nederland heeft besloten geen nieuwe kandidaat voor deze positie voor te dragen en de functie informeel aan de VN terug te geven. Dit is ten koste gegaan van de Nederlandse informatiepositie en doet daarmee afbreuk aan de effectiviteit van deze bijdrage.

2.3.1.3 UNTSO (Israël, Libanon en de Golan)

Voor de missie relevante ontwikkelingen

Het sinds 1948 doorlopende VN-mandaat heeft een regionale invalshoek en stelt de missie in staat de UNTSO-waarnemers flexibel in te zetten daar waar zij van meerwaarde zijn. De UNTSO-waarnemers worden met name ingezet in de grensgebieden tussen Syrië en Israël (*Observer Group Golan (OGG)*) en Israël en Libanon (*Observer Group Lebanon (OGL)*). De monitoringswerkzaamheden werden door COVID-19 bemoeilijkt en monitoringspatrouilles in aantal gereduceerd. Naast de monitoringswerkzaamheden probeerde de missie door communicatie met alle partijen de spanningen in de regio te verminderen.

Militaire bijdrage

Nederland neemt sinds 1956 deel en was in 2021 één van de grotere troepenleveranciers van UNTSO met een bijdrage van twaalf militairen. Hiervan waren er elf werkzaam als *United Nations Military Observers*, waarvan er negen werkzaam waren in de mandaatgebieden van de missie en twee functionarissen binnen de staf van UNTSO. De twaalfde militair, senior stafofficier en tevens *Senior National Representative (SNR)*, was werkzaam als *Analysis Team Leader* op het UNTSO-hoofdkwartier in Jeruzalem. De Nederlandse militairen hebben bijgedragen aan het toezicht op de voorwaarden van de wapenstilstand.

2.3.1.4 EUBAM Rafah

Voor de missie relevante ontwikkelingen

Het mandaat van EUBAM Rafah werd in juni 2021 met 1 jaar verlengd. Sinds Hamas in 2007 de macht heeft overgenomen in de Gazastrook, heeft EUBAM Rafah haar werkzaamheden moeten stilleggen, op een periode in 2019 na. De staf van de missie is sindsdien sterk afgebouwd. Wel heeft EUBAM Rafah sinds 2007 uitvoering gegeven aan het *Preparedness Project* dat de actieve cel van de missie vormt. Dit heeft als doel om de Palestijnse *General Administration for Borders en Crossings (GABC)* voor te bereiden op een eventuele terugkeer naar de grensovergang Rafah. EUBAM heeft hiertoe in 2021 nauw contact onderhouden met de GABC en projecten uitgevoerd om de capaciteiten van de GABC te versterken. Zo heeft de missie zich ingezet voor een nieuw *Joint Road Map* om lokaal eigenaarschap van de implementatie van het project te waarborgen. Tevens heeft de missie meerdere trainingen georganiseerd, onder andere gefocust op het versterken van de positie van vrouwen binnen het GABC en het beschermen van cultureel erfgoed.

Militaire en/of civiele bijdrage

Vanwege het stilleggen van nagenoeg alle werkzaamheden van EUBAM Rafah, leverde Nederland in 2021 wederom geen bijdrage aan de missie.

2.3.1.5 USSC (Jeruzalem en Ramallah)

Voor de missie relevante ontwikkelingen

Door de voortgang in de ontwikkeling van de Palestijnse veiligheidssector heeft USSC haar werkzaamheden verlegd van training en advisering op tactisch en operationeel niveau naar advisering op institutioneel en strategisch niveau.

Sinds het aantreden van President Biden is de samenwerking tussen de Palestijnse Autoriteit (PA) en de VS hervat. Deze was opgezegd door de PA vanwege bezwaren tegen het door voormalig president Trump gepresenteerde vredesplan voor het conflict.

Door de hernieuwde samenwerking en toestroom van Amerikaanse financiële middelen kan USSC haar taken weer volledig uitvoeren.

In 2021 waren de spanningen tussen Israël en Hamas duidelijk zichtbaar. Deze hadden grote gevolgen voor de inwoners van Israël en de Palestijnse Gebieden. De escalatie van het conflict en de daaropvolgende elf-daagse oorlog in mei 2021 heeft grootschalige materiële en mentale schade aangericht. Hoewel de oorlog plaatsvond tussen Israël en Gaza, bracht deze oorlog spanningen met zich mee die lange tijd voelbaar waren en niet los kunnen worden gezien – of zelfs gedeeltelijk voortkomen uit – spanningen in Jeruzalem en andere plaatsen op de Westelijke Jordaanoever. Deze spanningen vormen onderdeel van de context waarin USSC opereert.

Er is sprake van afnemend draagvlak onder de bevolking voor de Palestijnse Autoriteit en specifiek de *Palestinian Authority Security Forces* (PASF). Dit komt onder andere voort uit het regelmatig gewelddadig optreden van de veiligheidsdiensten. Een voorbeeld hiervan is de dood van mensenrechtenactivist Nizar Banat als gevolg van mishandeling tijdens zijn arrestatie in juni 2021. De demonstraties die daarop volgden in Ramallah en Hebron werden hardhandig neergeslagen. Het afnemend draagvlak voor de PA, en de PASF in het bijzonder, bemoeilijkt het werk van USSC en brengt afbreukrisico's met zich mee voor landen uit de coalitie.

De consequenties van COVID-19, waaronder beperkende maatregelen van de Israëlische overheid, isolatie- en quarantaineperiodes en uitbraken van het virus, zorgden herhaaldelijk voor onderbrekingen en vertraging van de werkzaamheden van USSC. Medio 2021 werden vrijwel alle opleidings- en trainingsprogramma's weer hervat.

Militaire en/of civiele bijdrage

De Nederlandse militaire bijdrage aan USSC bestond in 2021 uit drie militairen. Van de drie militairen werkte de *strategic engagement* officier/SNR vanuit de staf van USSC in Jeruzalem. De andere twee militairen werkten in het *British Support Team* (BST) vanuit de Palestijnse gebieden in Jericho. Dit deden ze binnen het *Central Training Institute* (CTI) en op de *Al Istiqlal University*. Sinds 2020 bestaat de Nederlandse bijdrage ook uit drie civiele experts. Twee experts waren in 2021 werkzaam vanuit de staf van USSC in Jeruzalem als justitie- en mensenrechtenadviseur, en als programma manager gericht op *security sector reform*. De derde expert was werkzaam in Ramallah bij het BST als projectmanager gericht op capaciteitsopbouw.

De bijdrage aan USSC is complementair aan de Nederlandse OS-inzet op het gebied van veiligheid- en rechtsorde. Ook sluit Nederlandse betrokkenheid bij USSC aan bij de civiele EU *Mission for the Support of Palestinian Police and Rule of Law* (EUPOL COPPS). Nederland levert vijf civiele functionarissen voor deze missie. Daar waar EUPOL COPPS zich in de veiligheidssector met name richt op training en advisering van de Palestijnse civiele politie, richt USSC zich ook op capaciteitsopbouw van andere veiligheidsdiensten en veiligheidscoördinatie tussen Israël en de Palestijnse Autoriteit.

2.3.2 *Golfregio*

2.3.2.1 EMASoH

Rationale en samenhang Nederlandse bijdragen

De incidenten in 2019 in de Straat van Hormuz en Golf van Oman, met mogelijk grote gevolgen voor de wereldeconomie en voor Nederlandse reders, raakten direct Nederlandse veiligheids- en economische belangen. Het bevorderen van de vrije en

veilige doorvaart van al het maritieme verkeer in dit gebied is dan ook nadrukkelijk in het Nederlands belang. Twee jaar geleden is de *European-led Maritime Awareness in the Strait of Hormuz* (EMASoH) opgericht, die zich richt op de versterking van de maritieme veiligheid in de Golfregio. Nederland draagt sinds de oprichting bij aan de missie, welke bestaat uit een operationeel spoor (militaire middelen) en een diplomatiek spoor (het vergroten van draagvlak voor de missie en onderling vertrouwen in de regio). De missie zet in op de-escalatie van de regionale spanningen en preventie van (maritieme) incidenten. Hiermee beoogt de missie, conform Nederlandse uitgangspunten, een multidimensionale en geïntegreerde aanpak van de maritieme veiligheid in de Golfregio.

Voor de missie relevante ontwikkelingen

Gedurende 2021 was de militaire situatie in de Straat van Hormuz relatief kalm. Er hebben geen grootschalige incidenten plaatsgevonden in het missiegebied. Het operationele en diplomatieke spoor van EMASoH leken derhalve effectief. Tegelijkertijd valt niet met zekerheid te stellen hoe de situatie zich had ontwikkeld wanneer EMASoH niet in de regio aanwezig was geweest.

In 2021 heeft *The Hague Center for Strategic Studies* (hierna: HCSS) een onafhankelijke eindevaluatie uitgevoerd van de Nederlandse artikel-100 bijdrage aan EMASoH. Nederland leverde van 28 januari 2020 tot 8 juni 2020 een bijdrage aan EMASoH met een fregat (Zr. Ms. de Ruyter) met boordhelikopter en een aantal stafofficieren voor het Frans geleide *Force Headquarters* (FHQ) van de missie in Abu Dhabi. Ook leverde Nederland de *Senior Civilian Representative* (SCR). In de eindevaluatie van HCSS wordt geconcludeerd dat Nederland met de bijdrage verantwoordelijkheid heeft genomen in een situatie waarin Europese belangen werden geschaad en zich daarmee solidair toonde ten aanzien van partners. Tegelijkertijd bevat de eindevaluatie ook een aantal belangrijke kritische bevindingen over de inzet. Over het standpunt van het kabinet ten aanzien van het rapport van het HCSS, is de Kamer per kabinetsreactie d.d. 6 december 2021 (Kamerstuk 29521, nr. 438) en via de beantwoording van feitelijke vragen d.d. 16 maart 2022 geïnformeerd (2022D10163).

Militaire bijdrage

In 2021 heeft Nederland met twee stafofficieren bijgedragen aan EMASoH op het Force Headquarters in Abu Dhabi, een *public affairs officer* en een inlichtingenofficier.

Van 30 oktober tot 9 november 2021 heeft Zr.Ms. Evertsen *Associated Support* (het uitwisselen van informatie) geleverd aan EMASoH en heeft zij een bijdrage geleverd aan de maritieme beeldopbouw van EMASoH. Met de bijdrage aan EMASoH toont Nederland zich solidair met de Europese bondgenoten, en draagt het bij aan een Europa dat verantwoordelijkheid neemt voor het belang van veilige doorvaart in de Golf van Oman en de Straat van Hormuz. Tevens borgt het kabinet hiermee de Nederlandse informatiepositie in een belangrijke regio.

2.4 Afrika

2.4.1 Sahel Regio

Rationale en samenhang Nederlandse bijdragen

De Sahel is een instabiele regio aan de rand van Europa. In de Sahel is sprake van een voortdurend slechter wordende veiligheidssituatie en toenemende instabiliteit. Deze instabiliteit dreigt zich in toenemende mate te verspreiden naar de West-Afrikaanse kuststaten. Terroristische, criminele en gewapende groeperingen die actief zijn in de Sahel maken gebruik van routes via Mali en Niger om wapens, drugs en mensen te smokkelen naar aangrenzende regio's in Afrika. Maar de routes leiden ook richting Europa: migranten uit geheel West-Afrika gebruiken deze routes om Europa te bereiken.

Toenemende bevolkingsdruk door een voorziene verdriedubbeling van de bevolking tot 2050 en de gevolgen van klimaatverandering gaan gepaard met gebrek aan economisch perspectief en daarmee samengaan spanningen, en zetten zo steeds meer landen in de regio onder druk. In Mali vonden in augustus 2020 en mei 2021 staatsgrepen plaats. In Tsjad was sprake van een ondemocratische machtsoverdracht en ook in het nabije Guinée vond in september 2021 een staatsgreep plaats. Deze machtswisselingen zijn in de regel het gevolg van een lange periode van sociale onrust en toenemende frustratie onder de bevolking over het politieke leiderschap. De beperkte aanwezigheid van de staat voor het bieden van bescherming en het leveren van basisvoorzieningen aan de bevolking vormt daarnaast een voedingsbodem voor terreurgroepen die hun invloedssfeer weten uit te breiden. In het najaar ontving het kabinet berichten over contacten tussen de Malinese transitie-regering en Russische (para)militaire eenheden. Het was reeds bekend dat dergelijke Russische eenheden, waaronder de private militaire onderneming Wagner Groep, elders in Afrika (onder andere Centraal Afrikaanse Republiek) activiteiten ontplooiden. Het kabinet heeft de Malinese transitie-regering opgeroepen niet met de Wagner Groep samen te werken (Kamerstuk 2021D40316, motie Sjoerdsma c.s., 28 oktober 2021). Sinds begin 2022 acht het kabinet het waarschijnlijk dat de Wagner Groep actief is in Mali (Kamerstuk 2022Z02373, d.d. 9 januari 2022).³

De Nederlandse veiligheidsinzet in de Sahel heeft als strategisch doel verdere destabilisering in de Sahelregio tegen te gaan en verdere *spillover* van instabiliteit naar West-Afrikaanse kuststaten te voorkomen (*containment*). Stabiliteit en veiligheid in de Sahel zijn van directe invloed op de veiligheid van Nederland en Europa. Om de grondoorzaken van conflict en instabiliteit aan te pakken, ondersteunt Nederland de Sahel via een geïntegreerde benadering die onder meer in de Internationale Coalitie voor de Sahel wordt afgestemd met internationale partners. Onderdeel van deze geïntegreerde benadering is de OS-inzet op onder meer veiligheid en rechtsorde en programma's voor migratiesamenwerking. De Nederlandse inspanningen zijn bovendien gericht op het ondersteunen van de Sahellanden om in de toekomst de veiligheid en stabiliteit in hun eigen land te kunnen waarborgen.

De Nederlandse inzet in militaire en civiele missies in de regio draagt hier op verschillende manieren aan bij. Zo leverde Nederland in 2021 een bijdrage aan de VN-missie *Multidimensional Integrated Stabilization Mission in Mali* (MINUSMA), gericht op stabilisatie en wederopbouw. Daarnaast leverde Nederland een bijdrage aan training en capaciteitsopbouw middels deelname aan het *Global Peace Operations Initiative* (GPOI), de *European Union Training Mission* (EUTM) Mali en de *European Union Capacity*

³ Voor meer recente ontwikkelingen betreffende de missies en operaties in de Sahel, zie onder meer Kamerstuk 29 237, nr. 177 (9 februari 2022); Kamerstuk 29 521 nr. 440 (17 februari 2022) en Kamerstuk 21501-02, nr. 2474 (1 april 2022).

Building Mission (EUCAP) Sahel (Mali en Niger). EUTM Mali richt zich op het trainen, ondersteunen en adviseren van het Malinese leger (FAMa) op het gebied van commandovoering, defensiehervormingen, logistiek en mensenrechten. EUCAP Sahel richt zich op het versterken van de binnenlandse veiligheidssector (politie, gendarmerie en nationale garde) door middel van strategisch advies en trainingen op onder meer het terrein van grensbeheer, bestrijding van terrorisme en mensenrechten, en verbetering van operationele effectiviteit. Tijdens de Raad Buitenlandse Zaken van 11 april jl., is besloten de meest gevoelige activiteiten van de EU-veiligheidsinzet in Mali op te schorten. Hiermee zijn de operationele trainingsactiviteiten, zoals gevechtstrainingen, van EUTM Mali en EUCAP Sahel Mali aan het Malinese leger en de Nationale Garde opgeschort (2022D15546). In het kader van de bestrijding van terrorisme leverde Nederland een bijdrage aan Taakgroep Takuba, een multinationale taakgroep onder de regionale Franse operatie Barkhane, gericht op advisering, assistentie en begeleiding van de Malinese strijdkrachten.

2.4.1.1 MINUSMA (Mali)

Voor de missie relevante ontwikkelingen

Op 29 juni 2021 werd het mandaat van de missie met een jaar verlengd tot 30 juni 2022 (VNVR-resolutie 2584). Het troepenplafond van 13.289 militairen en 1.920 politiefunctionarissen bleef gehandhaafd. Ook de strategische prioriteiten van de missie, zoals ondersteuning van de implementatie van het Malinese vredesakkoord en van een politiekgeleide strategie gericht op het beschermen van de burgerbevolking, het tegengaan van geweld tussen gemeenschappen en de terugkeer van de staat, bleven ongewijzigd. Een nieuw element in de prioriteiten van de missie is de steun voor de volledige realisering van de politieke transitie. Ondanks de steun van MINUSMA hebben de presidentsverkiezingen om binnenlandspolitieke redenen niet plaatsgevonden in Mali.

COVID-19 en de tweede staatgreep van mei 2021 hebben invloed gehad op de activiteiten van MINUSMA. De missie heeft evenwel gepoogd de activiteiten zoveel mogelijk doorgang te laten vinden, vanwege het belang van de Malinese bevolking en de stabiliteit in Mali. Het Nederlandse aanwezige personeel in MINUSMA heeft zijn reguliere werkzaamheden in lijn hiermee eveneens voortgezet.

Militaire en civiele bijdrage

In 2021 bedroeg de Nederlandse militaire bijdrage drie stafofficieren in het missiehoofdkwartier in Bamako (Kamerstuk 29521, nr. 368) en drie Nederlandse militairen, afkomstig uit een binationale eenheid van het Defensie Grondgebonden Luchtverdedigingscommando (DGLC), toegevoegd aan de Duitse radardetectie eenheid op Kamp Castor in Gao.

Het mandaat voor de Nederlandse civiele bijdrage is 10 *Individual Police Officers* (IPO) van de KMar- en de Politie. Het is lastig dit mandaat volledig te vullen, omdat de KMar niet voldoende vrijwilligers heeft voor een uitzending, zoals gevraagd door VN, van meer dan zes maanden. Voorts hanteert de VN strenge selectie eisen met betrekking tot de Franse taalvaardigheid. KMar en politiefunctionarissen met beheersing van de Franse taal zijn schaars. Het aantal *Individual Police Officers* (IPO) van de KMar- en de Politie, bedroeg in 2021 vier functionarissen. Twee medewerkers waren werkzaam bij het *Joint Operations Center*, waar ze zich richtten op het plannen, analyseren en rapporteren van operationele informatie uit de missie. Twee medewerkers vervulden een rol in het *Specialised Training Team* (STT). Dit team is opgezet door het Duitse *Bundeskriminalamt*. De politiemedewerkers in het STT trainden de Malinese autoriteiten voornamelijk op het gebied van de aanpak van georganiseerde criminaliteit.

Van november 2021 tot en met 15 mei 2022 droeg Nederland met een C-130 transportvliegtuig bij, inclusief bemanning en ondersteunende staf (circa negentig personen). Deze inzet zal na afloop onafhankelijk worden geëvalueerd. Eind 2021 werd voorts bekend dat vanaf januari 2022 de Nederlandse luitenant-generaal Matthijssen als *Force Commander* (FC) leiding geeft aan de militaire component van MINUSMA. Nederland levert tevens een bijdrage aan de persoonlijke staf en de persoonsbeveiliging van de FC.

COVID-19 heeft geen grote operationele gevolgen gehad voor de Nederlandse inzet in MINUSMA. Wel moest rekening gehouden worden met quarantaineperiodes voordat personeel kon worden ingezet in de missie.

De directie Internationaal Onderzoek en Beleidsevaluatie (IOB) voert momenteel als onafhankelijke evaluatiedienst van het ministerie van Buitenlandse Zaken een eindevaluatie uit naar de Nederlandse (artikel 100-)inzet in MINUSMA tussen 2014 en mei 2019. Deze eindevaluatie zal naar verwachting medio 2022 naar uw Kamer worden verstuurd.

2.4.1.2 EUTM (Mali)

Voor de missie relevante ontwikkelingen

In 2020 besloot de EU in het kader van het vijfde mandaat van *European Union Training Mission* (EUTM) Mali tot uitbreiding van de trainingsactiviteiten naar de andere G5-Sahellanden. Zo kan de missie voortaan militaire bijstand verlenen aan de gemeenschappelijke en nationale strijdkrachten van de G5-Sahel. In augustus 2021 werd het Duitse bilaterale trainingsprogramma voor Nigerese *Special Operations Forces* (SOF), de zgn. 'operatie Gazelle', onder EUTM ondergebracht. De EUTM-trainingsactiviteiten in Niger zijn voorzien tot en met het najaar van 2022. Ook vonden in 2021 op kleine schaal de eerste trainingsactiviteiten plaats in Burkina Faso, op het gebied van onder andere *Command and Control*, *survival* en gender. Verder is in december 2021 een steunmaatregel onder de Europese Vredesfaciliteit (*European Peace Facility* – EPF) aangenomen voor Mali. Tijdens de RBZ van 11 april jl. is besloten de implementatie van deze steunmaatregel grotendeels op te schorten.

Militaire bijdrage

Nederland heeft in 2021 zes militairen ingezet in EUTM Mali. Drie militairen waren als stafofficier werkzaam op het *Mission Headquarters* (MHQ) in Bamako, binnen de staf van EUTM en bij de project-cel. Twee militairen waren als trainer werkzaam binnen de *Educational and Training Task Force* (ETTF) in Koulikoro *Training Centre* (KTC) op het gebied van logistiek en *counter-IED*. Daarnaast leverde Nederland een medische planner aan de missie.

2.4.1.3 Taakgroep Takuba (Mali)

Voor de missie relevante ontwikkelingen

Taakgroep Takuba is een multinationale coalitie onder de regionale Franse antiterrorismeoperatie Barkhane. Taakgroep Takuba bereikte op 1 april 2021 de status *Fully Operational Capable*. Medio februari 2022 besloten Takuba-partners gezamenlijk om de inzet van Taakgroep Takuba in Mali te beëindigen, omdat niet langer aan de politieke, operationele en juridische voorwaarden voor inzet kon worden voldaan. Voor nadere details wordt verwezen naar de Kamerbrief "Besluit terugtrekking Taakgroep Takuba uit Mali" d.d. 17 februari jl. (Kamerstuk 29 521-440). Tot de beëindiging werkte Taakgroep Takuba lokaal samen met Malinese partnereenheden om de invloed van

terroristische groeperingen in de Liptako-Gourma-regio (grensgebied Mali, Burkina Faso en Niger) te bestrijden. Taakgroep Takuba beoogde de Malinese strijdkrachten door middel van advisering, assistentie en begeleiding te ondersteunen. De missie droeg bij aan (1) de bestrijding van acute terroristische dreigingen in Mali en in de Liptako-Gourma regio en (2) aan capaciteitsopbouw van het Malinese leger om deze dreigingen uiteindelijk eigenstandig het hoofd te bieden. Frankrijk werkt in nauw overleg met deelnemende landen aan een ordentelijke terugtrekking van Taakgroep Takuba en de eigen operatie Barkhane uit Mali. Frankrijk werkt bovendien met Nederland en andere deelnemende landen aan een heroriëntatie op de missie buiten Mali.

Militaire bijdrage

De Nederlandse deelname aan de Taakgroep Takuba bestond in 2021 naast de inzet van twee militairen uit een aandeel van 12,2 procent in de operationele kosten van de missie.⁴ De Nederlandse militairen vervulden vanuit de hoofdkwartieren in Tsjaad (Barkhane) en Mali (Takuba) hun respectievelijke inlichtingenfuncties. Zoals hierboven aangegeven is besloten de inzet van Taakgroep Takuba in Mali te beëindigen. Hetzelfde geldt voor de Franse operatie Barkhane, waar Nederland niet direct bij betrokken is. De Nederlandse militair in Mali is daarom teruggetrokken. De Takuba-SOF-planner en liaisonofficier in N'Djamena (Tsjaad) kan voorlopig zijn werkzaamheden blijven vervullen.⁵

2.4.1.4 EUCAP Sahel Mali

Voor de missie relevante ontwikkelingen

De COVID-crisis zorgde er ook dit jaar voor dat trainings- en adviesactiviteiten moesten worden afgeschaald of *on hold* gezet. Na de tweede staatsgreep in Mali in mei 2021 heeft EUCAP Sahel Mali haar activiteiten voortgezet.

Ondanks de politieke uitdagingen en een verslechtering van de veiligheidssituatie heeft EUCAP Sahel Mali vooruitgang geboekt met de uitvoering van het mandaat. Zo heeft de missie strategisch advies geleverd aan de Malinese politie ten aanzien van personeelszaken. Daarnaast heeft de missie via bijeenkomsten ingezet op verbetering van de relatie tussen de Malinese veiligheidstroepen en de bevolking. De missie is ook doorgegaan met het *train-the-trainers* concept, waardoor op dit moment een deel van de trainingen voor de Malinese binnenlandse veiligheidsdiensten wordt gegeven door eigen trainers.

Militaire en/of civiele bijdrage

Het mandaat voor de Nederlandse bijdrage is maximaal vijftien functionarissen (militair en civiel) aan EUCAP Sahel Mali en Niger gezamenlijk. Het is niet gelukt dit mandaat volledig te vullen, mede vanwege de beperkte beschikbaarheid van Franstalige experts. Nederland levert sinds 2020 een civiel expert aan EUCAP Sahel Mali en aan de *Regional Advisory and Coordination Cell (RACC)*, die formeel onder EUCAP Sahel Mali valt. Eerstgenoemde expert was werkzaam als hoofd *Security Sector Reform*; laatstgenoemde expert adviseerde de RACC op het gebied van mensenrechten en gender. Door de plaatsing van een civiele expert in de RACC heeft Nederland een concrete bijdrage geleverd aan de uitrol van de regionalisatietaken van de EU-missies in de Sahel, en heeft daarmee ook een relevante bijdrage geleverd aan het ondersteunen van de G5-Sahel. In 2021 waren er eveneens namens Nederland twee politiefunctionarissen werkzaam in EUCAP Sahel Mali. Zij waren werkzaam als adviseurs

⁴ Het percentage dat Nederland na 2021 zal bijdragen is nog niet bekend; dit zal o.a. afhangen van het aantal deelnemende landen na de heroriëntatie.

⁵ Kamerstuk 29 521-440

aangaande onderwijs-gerelateerde vraagstukken en het ontwikkelen van adequate trainingscapaciteit.

2.4.1.5 EUCAP Sahel Niger

Voor de missie relevante ontwikkelingen

In oktober 2020 werd het mandaat van EUCAP Sahel Niger met twee jaar verlengd tot en met september 2022. De missie richtte zich onder het nieuwe mandaat meer op strategisch advies en minder op het geven van opleidingen aan de Nigerese politie, *Garde Nationale* en gendarmerie. In het voorjaar van 2022 vindt de *strategic review* van de missie plaats, vooruitlopend op een besluit over verlenging van het mandaat.

EUCAP Sahel Niger had ook in 2021 te maken met diverse uitdagingen, zoals een verslechtering van de veiligheidssituatie in Niger en de COVID-19-pandemie. Advies- en trainingsactiviteiten werden voortdurend aan de COVID-19-situatie aangepast. Er is vooruitgang geboekt op het gebied van rechtsstaatontwikkeling, onder andere door initiatieven die de link tussen politie, justitie en de lokale bevolking versterken. Er zijn bijvoorbeeld bijeenkomsten georganiseerd die actoren uit de strafrechtketen en het maatschappelijk middenveld bijeen brachten.

EUCAP Sahel Niger faciliteert specifiek de oprichting en operationalisering van mobiele grensteams van de Nigerese politie. Nederland heeft samen met Duitsland dit initiatief financieel ondersteund. Vanwege COVID-19 werd de termijn van deze steun tot en met eind 2022 verlengd.

Militaire en/of civiele bijdrage

Het mandaat voor de Nederlandse bijdrage is maximaal vijftien functionarissen (militair en civiel) aan EUCAP Sahel Mali en Niger gezamenlijk. Nederland leverde in 2021 vier civiel experts aan Niger, drie werkzaam in de missie EUCAP Sahel Niger en één financieel expert die via de missie is gedetacheerd bij de Nigerese autoriteiten. Het is een uitdaging voldoende gekwalificeerde civiel experts uit te zenden. De gewenste Franse taalvaardigheid en de lange doorlooptijden van de Europese werving en selectie gelden als complicerende factoren.

2.4.1.6 GPOI (Burkina Faso en Togo)

Rationale Nederlandse bijdrage

Het *Global Peace Operations Initiative* (GPOI) is een programma van het *US State Department*. GPOI stond voorheen bekend als het *African Contingency Operations Training and Assistance* (ACOTA) programma. GPOI is nu een wereldwijd programma, waarbij focus op het Afrikaanse continent blijft liggen: 23 van de 54 actieve partnerlanden bevinden zich in Afrika. Het programma voorziet in de training van eenheden van troepenmachten van deze partnerlanden ter voorbereiding op inzet in VN- en AU-vredesmissies. De doelen van zijn het verbeteren van infrastructuur van de trainingscentra, de opbouw van een lokaal trainingskader en het verzorgen van *pre-deployment* trainingen. Zo vergroot het programma de capaciteiten van onder andere Afrikaanse landen die bereid zijn bij te dragen aan vredesmissies, zodat het mandaat effectiever kan worden uitgevoerd. Dit past binnen de prioriteit die binnen de VN wordt gegeven aan *pre-deployment*, waarbij Afrikaanse landen via trainingen en capaciteitsopbouw in staat worden gesteld meer verantwoordelijkheid te nemen voor de veiligheid in de regio. Onderzoek toont een positief effect van deelname aan de capaciteiten van getrainde troepen aan. Landen die deelnemen aan GPOI vergroten bovendien hun personele bijdrage aan vredesoperaties met gemiddeld 124% (ten opzichte van 23% van niet-GPOI-landen).

Nederland draagt sinds 2007 bij aan GPOI en is de enige vaste partner in het programma. In 2021 besloot Nederland deze steun te continueren tot en met in ieder geval 2024. De Nederlandse steun bestaat uit een jaarlijkse financiële bijdrage van 3,5 miljoen euro tot en met 2024 en een personele bijdrage van trainers voor trainingen ten behoeve van strijdmachten van Afrikaanse landen die ingezet worden in voor Nederland prioritaire regio's zoals de Sahel.

Militaire bijdrage

In 2021 heeft Nederland een bijdrage geleverd aan twee *pre-deployment* trainingen (PDT); één in het voorjaar in Burkina Faso en één in de zomer in Togo. De Nederlandse bijdrage bestond uit 4 militairen aan elke PDT. Een PDT duurt tien weken. Beide trainingen zijn succesvol afgesloten. Buiten verplichte quarantaine periodes voorafgaand aan de training, zijn er geen operationele beperkingen als gevolg van COVID-19 geweest.

2.4.2 Libië en Middellandse Zee

Rationale en samenhang Nederlandse bijdragen

Libië bevindt zich sinds de burgeroorlog en de val van Kaddafi in 2011 in een zeer instabiele toestand met verschillende periodes van intens conflict, met grote gevolgen voor de humanitaire en veiligheidssituatie. In 2011 werd de *United Nations Support Mission in Libya* (UNSMIL) opgericht, een geïntegreerde speciale politieke missie. Kort na internationale afspraken in Berlijn in januari 2020 werd het *International Follow-up Committee for Libya* (IFCL) opgericht, dat middels vier werkgroepen (politiek, economie, veiligheid en mensenrechten) toeziet op de naleving van die afspraken. Op 23 oktober 2020 werd vervolgens het eerste nationale staakt-het-vuren overeengekomen, inclusief afspraken over het terugtrekken van (buitenlandse) troepen en strijders. Begin november 2021 kwam het *Libyan Political Dialogue Forum* (LPDF) een *roadmap* overeen die leidde tot het aanstellen van een interim regering, de *Government of National Unity*, en de afspraak om op 24 december 2021 presidents- en parlementsverkiezingen te houden.

Deze verkiezingen werden daags voor de geplande datum voor onbepaalde tijd uitgesteld; volgens de Kiescommissie met als voornaamste reden de zwakke juridische basis, gezien het ontbreken van een constitutioneel kader en een duidelijke kieswet. Sindsdien streeft de VN naar overeenstemming over een nieuwe datum en stappenplan, maar duurt de machtsstrijd tussen de verschillende Libische actoren voort. Hoewel een groot deel van de afspraken gerelateerd aan het staakt-het-vuren en de *roadmap* nog niet zijn uitgevoerd, houdt de relatieve rust vooralsnog stand. Naarmate voortgang van het politiek proces langer op zich laat wachten, komt het staakt-het-vuren echter verder onder druk te staan.

Een duurzame politieke oplossing die leidt tot stabiliteit in Libië dient ook Nederlandse en Europese belangen, zoals instabiliteit aan de Europese zuidgrens, het tegengaan van irreguliere migratie en het bestrijden van terrorisme en georganiseerde misdaad. De Nederlandse inzet in Libië is onder andere gericht op het bevorderen van stabiliteit, organisatie van verkiezingen, de ontwikkeling van de rechtsstaat met nadruk op mensenrechten, veiligheid inclusief het bestrijden van terrorisme en gewelddadig extremisme, het verbeteren van omstandigheden voor migranten en vluchtelingen en het tegengaan van irreguliere migratie en mensensmokkel. Dit doet Nederland onder meer door ondersteuning van het politieke proces, het versterken van de Libische overheidsinstellingen door middel van capaciteitsopbouw en de financiering van verkiezingen. Nederland benadrukt in Europees verband ook het belang van een

zichtbare en eensgezinde EU benadering ten aanzien van Libië. De Nederlandse inzet in Libië vindt plaats door een geïntegreerde benadering. De multilaterale VN- en EU-missies en operaties die in en om Libië actief zijn, spelen hierin op verschillende manieren een belangrijke rol. Het leveren van bijdragen aan die missies sluit dan ook nauw aan bij de Nederlandse doelstellingen in Libië.

Met de bijdrage aan de *European Union Border Assistance Mission Libya* (EUBAM) ondersteunt Nederland de Libische autoriteiten bij de opbouw van een goed functionerend overheidsapparaat. EUBAM *Libya* heeft als taak de ondersteuning van de Libische autoriteiten bij capaciteitsopbouw op het gebied van grensbeheer, politie en de rechterlijke macht. De missie is een onderdeel van het geïntegreerde beleid van de EU om de transitie naar een democratisch, stabiel en welvarend Libië te bevorderen.

De *European Union Liaison and Planning Cell* (EULPC) is een ad-hoc arrangement dat in 2015 in het leven is geroepen om UNSMIL te ondersteunen en te voorzien van planningscapaciteit waaraan het binnen de VN-missie toentertijd ontbrak. In najaar 2018 is de taak van de EULPC aangepast – de nadruk ligt nu op steun aan de EU-aanwezigheid in Libië, waaronder EUBAM en de EU-delegatie.

De op 31 maart 2020 opgerichte EUNAVFOR MED Operatie Irini heeft als hoofdtaak de handhaving van het VNVR-wapenembargo tegen Libië. De VNVR-resolutie 2292 vormt de juridische basis voor deze operatie.

2.4.2.1 EUBAM *Libya*

Voor de missie relevante ontwikkelingen

EUBAM richt zich op de hervorming van het Libische overheidsapparaat, in het bijzonder de civiele veiligheidssector. Het huidige mandaat is op 18 juni 2021 verlengd tot en met 30 juni 2023. Met dit mandaat is de focus van de missie verschoven van een strategische taakstelling (*mapping, planning* en advisering) naar een meer operationele taakstelling. Mede hierdoor is er ruimte gecreëerd voor institutionele en capaciteitsopbouw binnen de domeinen politie, justitie en grensbewaking. Wegens de veiligheidssituatie in Libië opereerde EUBAM *Libya* gedurende twee jaar (april 2019-maart 2021) uitsluitend vanuit Tunis. Sinds april 2021 opereert een deel van de missie weer vanuit Tripoli.

Militaire en/of civiele bijdrage

In 2021 leverde Nederland drie politiefunctionarissen aan EUBAM *Libya*. Een Nederlandse politiefunctionaris droeg in haar functie van *Head of Law-Enforcement Unit* bij aan de advisering en ondersteuning van de Libische autoriteiten bij de opbouw en beter functioneren van de rechtstaat en veiligheidssector in Libië. Sinds september 2021 levert Nederland ook een politiefunctionaris voor de functie *Ministry of Interior Strategic Reform Advisor* aan de missie. Deze functionaris focust zich op capaciteitsopbouw op strategisch niveau binnen de Libische politie. Onder andere door projecten op te zetten op operationele politie thema's voor het hogere kader van de Libische politie. De derde Nederlandse politiefunctionaris is sinds mei 2021 werkzaam als *security officer*. Sinds 2020 is de Marechaussee een project gestart aangaande documententrainingen aan Libische grenswachters.

2.4.2.2 EULPC (Libië)

Voor de missie relevante ontwikkelingen

De EULPC is dankzij de steun die het de afgelopen jaren heeft geleverd aan de inspanningen van de EU en de VN in Libië, zeer goed ingevoerd en speelt dan ook een belangrijke rol in het verzamelen van informatie en verzorgen van *situational awareness*. Wegens de veiligheidssituatie in Libië opereert EULPC (sinds april 2019) vanuit Tunis.

Militaire bijdrage

Nederland droeg gedurende 2021 met één stafofficier in de functie van senior planningsfunctionaris bij aan EULPC. Met deze functionaris heeft Nederland zijn informatiepositie met betrekking tot de situatie in Libië gehandhaafd.

2.4.2.3 EUNAVFOR MED Irini (Middellandse Zee)

Voor de missie relevante ontwikkelingen

Op 31 maart 2020 stemde de Raad van de Europese Unie in met de start van *European Union Naval Force* (EUNAVFOR) MED Irini. De hoofdtaak van deze militaire operatie is het implementeren van het VNVR-wapenembargo ten aanzien van Libië (VNVR resolutie 2292). Secundaire taken van Irini zijn het ontwrichten van mensensmokkelnetwerken door monitoring vanuit de lucht, het trainen van de Libische kustwacht en marine en het tegengaan van illegale oliesmokkel. Het mandaat van de operatie loopt tot en met 31 maart 2023.

Militaire en/of civiele bijdrage

Nederland is voor het grootste gedeelte van 2021 met drie stafofficieren – één bij de afdeling *current operations*, één bij de afdeling personele aangelegenheden en vanaf april 2021 één bij de afdeling inlichtingen - vertegenwoordigd geweest in het *Operational Headquarters* (OHQ) van Irini in Rome. Met de drie stafofficieren heeft Nederland zijn informatiepositie geborgd.

2.4.3 Somalië en piraterijbestrijding

2.4.3.1 EUNAVFOR Atalanta

Rationale Nederlandse bijdrage

In maart 2019 is uw Kamer geïnformeerd over de Nederlandse inzet in Somalië en op het gebied van piraterijbestrijding (Kamerstuk 29521, nr. 376). Met de bestrijding van piraterij draagt Nederland bij aan de handhaving van de internationale rechtsorde. Piraterij raakt bovendien de economische veiligheid van Nederland. Het is een strategisch Nederlands belang om onze handelsroutes en de toegang tot grondstoffen veilig te stellen. Jaarlijks varen 20.000 tot 30.000 schepen langs de Hoorn van Afrika, waarvan een substantieel deel op weg is naar de haven van Rotterdam. Nederland beoogt een duurzame bestrijding van piraterij, die gericht is op het aanpakken van grondoorzaken en het versterken van de maritieme veiligheid. Vanuit dit perspectief leverde Nederland in 2021 een bijdrage aan *European Union Naval Force* (EUNAVFOR) Atalanta.

De primaire taak in het huidige mandaat van Atalanta betreft piraterijbestrijding en bescherming van kwetsbare scheepvaart, waaronder noodhulptransporten van het *World Food Programme* (WFP) en bevoorradingsschepen voor de *African Union Mission in Somalia* (AMISOM). Sinds de herziening van het EU-mandaat in het najaar van 2014 heeft de missie tevens de secundaire taak om de andere EU-missies in Somalië waar

mogelijk en met reeds aanwezige capaciteiten te ondersteunen. Daarnaast draagt Atalanta bij aan het monitoren van visserij in de Somalische wateren.

Voor de missie relevante ontwikkelingen

Op 23 december 2020 heeft de Europese Raad het mandaat voor de missie met twee jaar verlengd tot 31 december 2022. Bij deze gelegenheid zijn secundaire taken opgenomen in het mandaat. Hiermee is het takenpakket van Atalanta uitgebreid met de bestrijding van andere vormen van maritieme criminaliteit. Nederland heeft een voorbehoud geplaatst bij de drugstaak, omdat deze niet binnen de Nederlandse jurisdictie valt. Dit betekent dat Nederland deze taak bij eventuele deelname niet zelf kan uitvoeren.

Militaire en/of civiele bijdrage⁶

De Nederlandse bijdrage aan Atalanta bestond in 2021 uit drie stafofficieren op het *Operational Headquarters* (OHQ) in Rota en een politiek adviseur (POLAD), gestationeerd op het missiekantoor in Nairobi. Vanwege COVID-19 heeft de POLAD enige tijd vanuit Nederland en het OHQ gewerkt. De POLAD behartigde de belangen van de missie in de regio, onder andere door het onderhouden van missierelaties en het versterken van de synergie tussen Atalanta en de andere (EU-)missies in de regio.

Zr. Ms. Evertsen heeft twee periodes *Associated Support* geleverd aan Atalanta gedurende de periode 9-16 juli en 28 oktober-15 november 2021, daarmee heeft zij bijgedragen aan de maritieme beeldopbouw van de missie.

De stafofficieren op het OHQ hebben de informatiepositie van Nederland geborgd. Met de stafofficieren op het OHQ en het leveren van *Associated Support* door Zr. Ms. Evertsen is betrokkenheid getoond van Nederland bij deze EU-missie.

2.5 Internationale hoofdkwartieren

De hoofdkwartieren waar Nederlandse militairen in 2021 ter ondersteuning van missies en operaties geplaatst waren, betroffen *United States Central Command* (USCENTCOM) te Tampa en *Combined Maritime Forces* (CMF) in Bahrein. De missies die van hieruit ondersteund werden zijn respectievelijk de anti-ISIS coalitie en de brede veiligheidsinzet in Irak, en piraterijbestrijding. Het ging in 2021 in beide hoofdkwartieren om twee militairen. COVID-19 heeft op de werkzaamheden binnen deze hoofdkwartieren weinig tot geen invloed gehad.

⁶ De VPD-inzet wordt behandeld in hoofdstuk 3 (Nationale inzet).

3 Nationale inzet

In 2020 zijn Nederlandse militairen ingezet onder nationaal gezag binnen en buiten de grenzen van het Koninkrijk der Nederlanden. Dit type operaties geschiedt in het kader van de derde hoofdtaak van de krijgsmacht. De minister van Defensie rapporteert op dit punt uitgebreid in het jaarverslag van Defensie met het doel de ontwikkelingen in het kader van deze hoofdtaak te kwantificeren. In deze rapportage wordt alleen gerapporteerd over de uitvoering van die nationale taken die een relatie hebben met missies en operaties.

3.1 Vessel Protection Detachments (Oostkust Afrika)

Voor de missie relevante ontwikkelingen

Op verzoek van rederijen zet Defensie sinds 2011 *Vessel Protection Detachments* (VPD) in op Koninkrijk gevlagde koopvaardij schepen ter bescherming van bemanning, schip en lading tegen aanvallen door piraten voor de kust van Somalië. In 2020 en 2021 is de Wet ter Bescherming Koopvaardij door respectievelijk de Tweede en Eerste Kamer aangenomen. Deze wet maakt het mogelijk dat ook gewapende particuliere maritieme beveiligers aan boord van Nederlandse koopvaardij schepen ingezet kunnen worden. De wet is op 2 februari 2022 in de Staatscourant verschenen, waarmee deze in werking is getreden. In 2021 waren de VPD's echter nog de enige legitieme mogelijkheid voor bewapende beveiliging van Koninkrijk gevlagde schepen. Een VPD bestaat uit elf mariniers.

Militaire bijdrage

In 2021 zijn drieëntwintig aanvragen voor een VPD ontvangen, waarvan er één is afgewezen en één is ingetrokken. In totaal zijn éénentwintig aanvragen uitgevoerd. De VPD's werden ingezet in de *High Risk Area* in en rond de Golf van Aden. De gemiddelde inzetduur van een VPD was tien dagen.

Het aantal aangevraagde en uitgevoerde VPD's was in 2021 weer op het niveau van voor de COVID-19 crisis.

4 Slotbeschouwing

Met deze voortgangsrapportage informeert het kabinet uw Kamer over de kleine of kortdurende Nederlandse bijdragen aan missies en operaties in 2021. Gezien de druk op de internationale rechtsorde en de instabiliteit in de regio's rond Europa blijft de Nederlandse inzet in vredesmissies en crisisbeheersingsoperaties van groot belang. Deze inzet vindt plaats in een internationale context die onveiliger wordt en waarin de kwetsbaarheid van Nederland en mensen over de hele wereld is toegenomen. Het kabinet streeft naar een proportionele bijdrage aan de internationale inspanningen om dreigingen voor Nederland tegen te gaan en de internationale rechtsorde te versterken.

Evenals voorgaande jaren is in 2021 een groot beroep gedaan op mens en materieel. De effecten van deze inzet op de gereedstelling van de krijgsmacht zijn beschreven in de inzetbaarheidsrapportage die uw Kamer tegelijkertijd met deze brief wordt aangeboden. Het spreekt voor zich dat de krijgsmacht alleen wordt ingezet als dit ook verantwoord is.

Tevens heeft de COVID-pandemie gevolgen gehad voor de effectiviteit van de diverse missies en operaties. Besmettingen, terughalen van niet-essentieel personeel, quarantaines, *social distancing* en landen die hun grenzen sloten zijn daar de belangrijkste oorzaken van.

Zoals benadrukt in de Kamerbrief van 14 juni 2019 over de samenhang van de Nederlandse inzet in snelle reactiemachten en missies en operaties tot en met 2021 kunnen substantiële additionele bijdragen in het kader van de tweede hoofdtaak vrijwel niet zonder directe impact voor verplichtingen in het kader van de eerste en derde hoofdtaak en/of het herstel van de gereedheid van de krijgsmacht worden gerealiseerd. Uiteraard acht het kabinet het van belang om voldoende flexibiliteit te behouden voor mogelijke inzet in het kader van missies en operaties in onvoorziene crisissituaties. Er is slechts één *single set of forces* die kan worden ingezet voor de drie hoofdtaken van de krijgsmacht. Dat vraagt derhalve iedere keer weer om een zorgvuldige afweging bij besluitvorming.

Bijlage 1 Juridische grondslagen en mandaten

Locatie	Inzet	Rechtsgrond	Duur internationaal mandaat	Duur Nederlands mandaat
Europa	EULEX (Kosovo)	VNVR resolutie 1244	EU mandaat tot 14 Juni 2023. (afgeleide van VNVR 1244)	31 juli 2022
Midden-Oosten	UNTSO (Libanon en Golan)	VNVR Resolutie 50	Onbepaald	Onbepaald
	UNIFIL	VNVR Resolutie 2433	31 augustus 2022	31 juli 2022
	UNDOF (Golan)	VNVR Resolutie 2394	30 juni 2022	31 juli 2022
	EUBAM (Rafah)	EU overeenkomst met Israël en de Palestijnse Autoriteit	EU mandaat tot 30 juni 2022	31 juli 2022
	USSC (Jeruzalem en Ramallah)	Overeenkomst tussen VS, Israël, de Palestijnse Autoriteit	Onbepaald	31 juli 2022
	EMASOH (niet Artikel 100)	Overeenkomst met Verenigde Arabische Emiraten	31 december 2022	31 juli 2022
Afrika	EUNAVFOR Atalanta (oostkust Afrika)	VNVR Resolutie 2383	31 december 2022	31 juli 2022
	MINUSMA (Mali)	VNVR Resolutie 2480	30 juni 2022	31 juli 2022
	EUTM (Mali)	Verzoek Mali aan EU (gerelateerd aan VNVR 2085)	18 mei 2024	31 juli 2022
	Taakgroep Takuba	Overeenkomst Mali-Frankrijk betreffende niet-Franse detachementen	1 april 2024	31 juli 2022
	EUCAP Sahel Mali	Overeenkomst EU - Mali	14 januari 2023	31 juli 2022
	EUCAP Sahel Niger	Overeenkomst EU - Niger	30 september 2022	31 juli 2022
	EUNAVFOR MED Irini	CFSP 2020/472	31 maart 2023	31 juli 2022
	EUBAM Libië	Overeenkomst EU - Libië (CFSP 2016/207 en CFSP 2017/1342)	30 juni 2023	31 juli 2022
	EULPC	Verzoek van Libië	30 juni 2022	31 juli 2022
	GPOI (Burkina Faso, Togo en Uganda)	Overeenkomst USA - Afrikaanse landen	Onbepaald	30 september 2024
Nationaal	VPD	Art. 97 Grondwet	Onbepaald	Onbepaald

Bijlage 2 Totale inzet in 2021

Missie	Mandaat		Ingezet personeel		Totaal
	Militair	Civiel/IPO's	Militair	Civiel/IPO's	
EUROPA					
eFP (separate VGR)	270		1047		1047
EULEX Kosovo	15			4	4
Midden Oosten					
Anti-ISIS coalitie en de brede veiligheidsinzet in Irak (separate VGR)	175	20 (NMI) (civiel/militair)	807	12	819
Midden Oosten overige missies					
UNIFIL	1		3		3
UNDOF	2		2		2
UNTSO	12		24		24
EUBAM Rafah	3				
USSC	3	3	5	5	10
EMASOH	2		10		10
Afrika					
MINUSMA (inclusief C-130 detachement)	6 (+90)	10	18 (+90)	4	112
EUTM Mali ⁷	6		18		18
TAKUBA ⁸	2		2		2
EUCAP Sahel Mali ⁹		15		4	4
EUCAP Sahel Niger				5	5
EUBAM Libië	1	4		3	3
EULPC Libië	1		3		3
EUNAVFORMED Iriini	3		8		8
EUNAVFOR ATALANTA	3	1	9	2	11
GPOI	10		8		8
Centraal Azië (Afghanistan)					
<i>Resolute Support Mission</i>	240		610		610
Nationale Inzet					
VPD ¹⁰	121		231		231
Totaal	966	53	2895	39	2934

In deze tabel zijn per missie de mandaataantallen opgenomen. Deze aantallen wijken af van de daadwerkelijk ingezette functionarissen. De uitzendduur van militairen kan variëren van drie tot twaalf maanden, waardoor er mogelijk meerdere rotaties per jaar nodig zijn. Civiele functionarissen worden doorgaans voor de duur van een heel jaar ingezet. In 2021 zijn er ongeveer 2895 militairen en 39 civiele- en politiefunctarissen uitgezonden.

⁷ Zoals in het RBZ verslag van 11 april (Kamerstuknummer: [PM]) aan de Kamer is gemeld zijn de meest gevoelige activiteiten van de EU-veiligheidsinzet in Mali tijdelijk en omkeerbaar opgeschort.

⁸ Zoals gemeld in Kamerstuk 29 521 nr.440 is de inzet van taakgroep Takuba in Mali beëindigd

⁹ Zoals in het RBZ verslag van 11 april (Kamerstuknummer: [PM]) aan de Kamer is gemeld zijn de meest gevoelige

activiteiten van de EU-veiligheidsinzet in Mali tijdelijk en omkeerbaar opgeschort.

¹⁰ Maximaal 175 VPD's per jaar, waarvan maximaal elf VPD's tegelijkertijd kunnen worden ingezet. Een VPD bestaat normaliter uit elf militairen.